

Akụkọ Zoro Ezo nke Amaokwu nke Iri Anọ — Nọmba Iri na Atọ

Nọmba Iri na Atọ

Jeff Pippenger

2026-05-28

Dịka akara mbụ nke puku otu nari na iri anọ na anọ ahụ, Pita na-eguzo na Panium n'afọ 2026 na-arụ ọrụ iji dozie amụma ugha nke Julai 18, 2020. Ọrụ ya n'akụkụ ahụ kwekọrọ n'ọrụ mmezi nke Josiah Litch banyere Ogost 11, 1840 na njirimara nke Samuel Snow banyere Oktoba 22, 1844. Mmezi Litch nyere ozi mmụọ ozi mbụ ike, nke Snow nyekwara ozi mmụọ ozi nke abụọ ike. Inye ozi mmụọ ozi mbụ na nke abụọ ike na-anọchi anya inye ozi mmụọ ozi nke atọ ike. Njirimara nke nke mbụ na nke abụọ ka a na-anọchite anya n'ime nke atọ dịka ngwakọta nke ozi ahụhụ mpụga na ozi ime nke mkpu etiti abalị nke ilu ụmụ agbọghọ iri ahụ.

N'ihe gbasara mmejuputa amụma ugboro atọ, nke mbụ na nke atọ, ndị bụkwa mmalite na ọgwụgwụ, ga-enwe àgwà ndị yiri ibe ha. N'oge na-adịbeghị anya, otu nwanna ekpughere ọtutu eziokwu metụtara ahụhụ mbụ nke Mkpughe isi nke itoolu, nke, mgbe etinyere ya n'okpuru ụkpuru nke Alfa na Omega, na-akọwapụta nkwenye ọzọ miri emi banyere “ala ọma jijiji” nke Mkpughe iri na otu. Iwu Ụka n'ubochi Sọnde na United States bụ “ala ọma jijiji” ahụ nke e mezuru na mbụ n'oge Mgbanwe Ochichi France, mgbe a kwaturu France, nke bụ otu akụkụ n'ime mba iri ahụ mere ka e nwee nhazi amụma nke Rome na-ekpere arụsị n'akwụkwọ Daniel. N'ihia ya, isi nke iri na otu na-ekwu na otu ụzọ n'ime ụzọ iri nke obodo ahụ dara.

N'otu awa ahụ kwa ka e nwere nnukwu ala ọma jijiji, otu ụzọ n'iri nke obodo ahụ wee daa, e wee gbuo puku mmadụ asaa n'ala ọma jijiji ahụ: ndị fọdurụ wee tọ egwu, nye Chineke nke eluigwe otuto. Mkpughe 11:13.

Ozugbo amaokwu a gasiri, Alakuba nke ahuhu nke atọ na-abia.

Ahuhụ nke abụọ agafewo; ma, lezienụ anya, ahuhụ nke atọ na-abia ọsọ ọsọ. Mkpughe 11:14.

Ndị ọsụ ụzọ ahụ tụtụ anya na “ahuhụ nke atọ” ga-eso ozugbo n'azụ ahuhụ nke abụọ, ma okwu a sughariri di ka “ngwa ngwa” putara na mberede na n'enweghi atumanya, nke bụ njirimara nke mwakpo mberede nke Alakuba. Ahughị ka ahuhụ nke atọ ga-abia n'ubochi Oktoba 22, 1844 dika ndi ọsụ ụzọ ahụ chere, kama mgbe o biara, o ga-eme “na mberede na n'enweghi atumanya,” dika o mere na 9/11, si otu a na-akara mmalite nke ika akara nke nari puku na iri anọ na anọ, nke na-agwu obere oge tupu ala ọma jijiji nke iwu Ụka.

“Iji ọma jijiji nke ala” nke iwu Sọnde bụ ima jijiji nke anụ ọhia “uwa” ahụ, ma mgbe 9/11 biara, Nwanneanyi White kowara na Onyenwe anyi biliri “ima jijiji ala nke ukwu.” N'mbido nke ikpo akara na na njedebe ya, a na-eme ka anụ ọhia uwa maa jijiji, ya mere, “nnukwu ọma jijiji nke ala.”

“Nke a ekwughị m ma ọlị. Ihe m kwuru bụ, ka m na-ele nnukwu ụlọ ndị ahụ ka a na-ewuli elu n’ebe ahụ, ụlọ elu n’elu ụlọ elu, si, ‘Lee ihe omume dị egwu ga-eme mgbe Onyenwe anyị ga-ebili ime ka ụwa maa jijiji nke ukwu! Mgbe ahụ ka okwu ndị dị na Mkpughe 18:1–3 ga-emezu.’” Review and Herald, July 5, 1906.

Onyenwe anyị “na-ebili” mgbe e nwere mgbanwe n’ọrụ nkesa-oge Ya, dika ọ dị mgbe e tụtụ Stivin nkume, nakwa n’October 22, 1844, mgbe ikpe ndị nwurụ anwụ malitere. Mgbe ikpe ndị ndụ malitere na 9/11, Onyenwe anyị bilikwara ọzọ, mgbe ahụ Ọ maa jijiji anụ ọhịa nke ụwa, dika Ọ ga-emekwa na njedebe nke ikàrà akara nke otu narị puku iri anọ na anọ ahụ, mgbe Ọ ga-agbanwe ọrụ nkesa-oge Ya site n’ebe nzukọ Ya nọ gaa n’ebe igwè aturụ Ya nke ọzọ nọ, bụ ndị ka nọ na Babilon.

Ihe nwanne Daniel achọputala bụ njirimara nke ahụhụ mbụ ahụ, nke kwekọrọ na àmà nke “oke ala oma jijiji” nke isi nke iri na otu, n’ime nkwekọrịta na akụkọ ihe mere eme na nghọta nke ndị ọsụ ụzọ banyere akụkọ ihe mere eme nke mezuru ahụhụ mbụ ahụ.

Mmuọ-ozị nke ise wee kpọọ opì-ya, m wee hụ kpakpando ka o si n’eluigwe daa n’ụwa: e wee nye ya mkpisi-ugodi nke olulu ahụ na-enweghị nsọtụ. O wee meghee olulu ahụ na-enweghị nsọtụ; anwụrụ wee si n’olulu ahụ rigota, dī ka anwụrụ nke nnukwu ọkụ-ite; e wee mee ka anyanwụ na ikuku gbaa ọchịchiri n’ihi anwụrụ nke olulu ahụ. N’etiti anwụrụ ahụ ka igurube si pụta n’elu ụwa: e wee nye ha ike, dika akpị nke ụwa nwere ike. E wee nye ha iwu ka ha ghara imerụ ahijia nke ụwa, ma ọ bụ ihe ọbụla na-eto akwukwọ ndụ ndụ, ma ọ bụ osisi ọbụla; kama naanị ndị mmadụ ahụ ndị na-enweghị akara nke Chineke n’egedege ihu ha. Mkpughe 9:1–4.

Ndị ọsụ ụzọ jiri amaokwu ndị a n’uzọ ziri ezi tinye n’akụkọ ihe mere eme nke kpọputara Mohammed, onye a mụrụ n’afọ 570, jikọtara agburu dī iche iche n’afọ 606, natara mkpughe mbụ ya n’afọ 610, kwagara Medina n’afọ 622, malite agha ya n’afọ 624, ma nwuo n’afọ 632. “Olulu miri emi na-enweghị nsọtụ” n’amuma na-anọchi anya ngosiputa ọhuru nke Setan, ma Mohammed bidoro na Arabia, nke a makwaara dika olulu miri emi na-enweghị nsọtụ n’ihi ọzara sara mbara dī n’ebe ahụ.

Mohammed ghorọ eze amuma, ma ọ bụ dika e kpọrọ ya, “onye a puru itukwasị obi” na 606, mgbe o doziri esemokwu dī n’etiti agburu dī iche iche ndi nọ n’onodu mgbagwoju anya banyere onye a ga-ekwe ka o weghachite nkume isi-ulo “ojii” nke Kaaba. Kaaba bụ ụlọ e wuru n’udi kubu (n’ihi ya ka e si nweta aha “Kaaba,” nke putara “kubu” n’asusu Arabik) nke dī n’etiti Nnukwu Ulo Alakuba nke Mecca dī na Saudi Arabia. O ruru ihe dī ka ukwu iri anọ na ato n’idi elu, ukwu iri na otu n’obosara, na ukwu iri n’ogologo, e jiri granite na marble wuo ya, ma e ji akwa ojii e ji silk na owu mee kpuchie ya. Kaaba diri adi ogologo oge tupu Muhammad, ma dika omenala Islam si kwuo, Abraham na nwa ya Ishmael wuru ya na mbu dika ulo ofufe nye Otu Chineke (Allah). N’ime otutu narị afọ, o juputara n’arusi, a na-ejikwa ya dika ebe nsọ ndi na-ekpere arusi n’etiti agburu Arab.

Kaaba bụ etiti ime mmuo nke ụwa Islam—ulo dī mfe, nke ochie, nke na-anochi anya okwukwe na otu Chineke, idi n’otu, na njiko dī n’etiti okwukwe Abraham na Islam. Ndị Alakuba adighi ewere ya dika “ulo Chineke” n’echiche nkiti, kama dika ebe etiti ofufe nke Chineke hoputara n’ike mmuo

nsọ. Omume Mohammed n’oge e bibiri Kaaba ma mesija wughachi ya bu ebe idu ndu ya malitere.

Ide mmiri mberede mebiri Kaaba, ebo Quraysh wee wughachi ya. Mgbe oge ruru itinye Nkume Ojii (Hajar al-Aswad) azu n’akuku ya, agburu di iche iche sere okwu banyere onye kwesiri inweta nsopuru ahụ. Ha kwetara na onye na-esote ga-abanye n’ebe ahụ ga-ekpebi ya. Muhammad batara, o wee jiri amamihe dozie esemokwu ahụ: o debere Nkume Ojii ahụ n’elu akwa, mee ka onye nnọchiteanya sitere n’agburu o bula bulie ya onu, buru ya onu, emesija o jiri aka ya tinye ya n’onodu ya. Ihe omume a wetara ya nnukwu nsopuru na aha Al-Amin (“Onye A Puru Itukwasị Obi”) n’etiti ndi Mecca. O bu otu n’ime ihe omume ndi bu isi tupu amuma ya nke a na-egosiputa n’otutu usoro oge. “Nkume Ojii” ahụ bu nkume isi nkuku nke Mohammed debere, onye bu eze amuma n’elu Islam. Nkume isi nkuku ojii ahụ bu ihe adigboroja doro anya nke Kraist (ezi nkume isi nkuku), a dozikwara nruru nke ulo Kaaba mgbe otutu afọ nke itinye arusi n’ime ya site n’aka Mohammed.

Mgbe ndi Quraysh mebiri Nkwekorita Hudaybiyyah, Muhammad jiri ndi agha ndi Alakuba ruru ihe di ka puku iri gawa Mecca. Obodo ahụ nyefere onwe ya n’enweghi ogu di ukwu. Muhammad wee banye n’ime Kaaba, bibie arusi nari ato na iri isii ndi di n’ime ya, ma doo ulo nsọ ahụ ozọ nsọ nye ofufe nke otu Chineke (Allah). N’uzo di otu a, Mohammed, eze nke Islam, toro nkume isi, ma sachapu ulo nsọ ahụ puo n’ikwere arusi.

E nwere ike ato ndi na-aputa n’olulu enweghi nsotu n’akwukwo Mkpughe, ma nke o bula n’ime ato ahụ na-anochi anya Kraist adigboroja. Setan, bu dragon ahụ, na-achọ ibu dika Onye Kachasi Elu, ka o nodu n’ocheeze Ya ma were Chochi Ya.

Lee ka i si si n’eluigwe daa, O Luzifa, nwa nke ututu! Lee ka e si gbutuo gi ruo n’ala, gi onye mere ka mba di iche iche daa mba! N’ihi na i kwuru n’ime obi gi, Aga m arigo n’eluigwe, aga m ebuli ocheeze m karija kpakpando niile nke Chineke: aga m anodukwa n’elu ugwu nzuko, n’akuku ugwu nke di n’ugwu: aga m arigo karija idi elu nke igwe ojii; aga m adi ka Onye Kachasi Elu. Ma a ga-ebutu gi ala n’ala mmuo, ruo n’akuku olulu. Aizaya 14:12–15.

Agu nke ekweghi na Chineke si n’olulu enweghi nsotu puta n’Mkpughe iri na otu, ma anu ohia nke Katolik na-arigo si n’olulu enweghi nsotu puta mgbe a gworo onya onwunwa ya.

Anu-ohia ahụ i huru dibu, ma o dikwaghi; o ga-esikwa n’olulu enweghi ngwucha rigota, wee laa n’iyi: ndi bi n’uwa ga-eju anya, bu ndi e dereghị aha ha n’akwukwo nke ndu site na toro ntqala uwa, mgbe ha ga-ahụ anu-ohia ahụ nke dibu, ma o dikwaghi, ma o ka di. Mkpughe 17:8.

Anu ohia nke Okpukpe Katolik na-arigo n’ocheeze nke uwa n’oge iwu ubochi Uka mgbe e guzobere njiko okpukpu ato ahụ. Di ka dragon ahụ, Okpukpe Katolik na-ekwu na o bu Chineke, dika Pol kowara nke oma.

Ka mmadu obula ghara iduhie unu n’uzo obula: n’ihi na ubochi ahụ agaghi abia, ma o buru na nnupu-isi ahụ ebuteghi uzo, ma ekpughe nwoke ahụ nke mmehie, nwa nke ila n’iyi; Onye na-emegide ma na-ebuli onwe ya elu karija ihe obula a na-akpo Chineke, ma o bu nke a na-efe ofufe; nke mere na ya, dika Chineke, na-anodu n’ulo nsọ nke Chineke, na-egosi onwe ya na o bu Chineke. 2 Ndi Tesalonajika 2:3, 4.

Dị ka dragon ahụ, anụ ọhịa nke Katolik bụ onye na-emegide Kraịst; ha abụọ na-ekwuputa na ha bụ Chineke, ma njedebe mbibi ikpeazụ ha abụọ jikọtara ya na àmà Akwụkwọ Nsọ ha, n'ihia na a na-ebutu dragon ahụ ala n'ọkụ mmụọ, anụ ọhịa ahụkwà bụ nwa nke laa n'iyi. Laa n'iyi putara mbibi ikpeazụ.

“Mkpebi siri ike nke onye ahụ na-emegide Kraịst imezu nnupuisi ahụ ọ malitere n'eluigwe ga-anogide na-arụ ọrụ n'ime ụmụ nke nnupuisi.” Testimonies, volume 9, 230.

“Site n'aka poopu Rom ka a na-aga n'ihu n'otu ọrụ ahụ n'ebe a n'ụwa dika e mere ya n'uloi kpé nke eluigwe tupu a chụpụ onye-isi ọchịchiri. Setan choro imezighari iwu Chineke n'eluigwe, ma tinye ndozighari nke ya. O buliri ikpe nke ya elu karịa nke Onye Okike ya, ma debe ọchịchọ nke ya n'elu ọchịchọ Jehova, ma n'uzo di otu a o n'ezio kwu kwuputara na Chineke nwere ike imehie. Poopu kwa na-agbaso otu ụzọ ahụ, ma, n'izoro na onwe ya anaghi emehie, ọ na-achọ imeghari iwu Chineke ka o kwekọọ n'echiche nke ya, na-eche na ya nwere ike imezi njehie ndi o chere na ọ na-ahụ n'ime ụkpuru na iwu Nile nke Onyenwe anyi nke eluigwe na ụwa. N'ezio kwu, ọ na-agwa ụwa, Aga m'enyere unu iwu ka mma karịa nke Jehova. Lee nnukwu mkpari nke a bụ nye Chineke nke eluigwe!” Signs of the Times, November 19, 1894.

Alakuba, nke Muhammad nochiri anya ya n'akuko ihe mere eme nke nari afọ nke asaa, sikwa n'olulu enweghi ngwucha puta mgbe a tughariri igodo ahụ e nyere Muhammad. Mgbe e meghere olulu ahụ, “anwuru oku” si n'ime ya puta nke mere ka anyanwu na ikuku gbaa ọchichiri. Ndi mbido ahụ kpoputara nke oma na “igodo” nke meghere olulu ahụ bụ agha Nineveh.

Mgbe anyi na-abiaru amaokwu ato mbu nke Mkpughe isi nke itoolu nso site na nghota ndi osu uzo n'odinaya nke itinye amuma n'oru ugboro ato, anyi na-ahụ na njirimara amuma nke amaokwu ndi ahụ, nke na-anochi anya ahuhu mbu ahụ, na-anochitekwa anya n'udi ihe atu njirimara amuma nke ahuhu nke ato nke na-abia “ngwa ngwa” n'oge nnukwu ala oma jijiji ahụ. A na-anochi iwu Uka site n'agha Nineveh.

Pita nwere ibu ọrụ imezi amuma ụgha banyere bol oku nke Nashville, ọ makwara na iji n'uzo ziri ezi doo aka ná nti Ellen White banyere bol oku ndi ga-adakwasị Nashville bụ ihe na-akara mmalite nke “mbibi nke otutu puku obodo ndi e nyefewori onwe ha foro nke nta ka ọ buru kpankpan nye ikpere arusi.”

Boolu oku nke Nashville na-akara mmalite nke oge mbibi ga-adakwasị obodo di iche iche, ma ọ na-akwa akara mmalite nke ikwusa ozi mkpu etiti abali di mkpirikpi. Ozi ahụ na-amalite site n'ogu a na-atughị anya ya sitere n'aka Alakuba, oge ahụ agwukwa site n'ogu a na-atughị anya ya sitere n'aka Alakuba n'oge nnukwu ala oma jijiji ahụ. Oge ikwusa mkpu etiti abali ahụ na-akara njedebe nke oge ikaa akara nke puku mmadu nari otu na iri anọ na anọ, bụ nke malitere site n'ogu a na-atughị anya ya nke Alakuba wakporo na 9/11.

Mgbochi-aka nke otu nari puku na iri anọ na anọ ahụ malitere mgbe ahụ n'usoro kwekoro n'akara Balaam na inyinya ibu ya, ebe e nwere ntiwapu ato nke na-eru njedebe n'iwu ubochi Sonde, ma ebe mwakpo nke abuo a na-atughị anya ya gunyere Oktoba 7, 2023 megide ala ochie ahụ di ebube, ma mesia n'oge bol oku nke Nashville. Akara niile kwekoro, Pita kwa na-aghota na ikpughe

eziokwu ndi a, ndi a na-anochi anya ha dika nwoke na-eji ahijia uzuzu achikota ola ndi gbasasiri agbasa ma tuba ha n'ime igbe ola, bu oru nke Odum nke ebo Juda.

Odum nke Juda na-akowa ozi Peter e meghariri nke Nashville di ka ihe na-eme n'oge ikpeazu nke ika akara nke puku nari ano na iri ano na ano, nke a na-anochi anya ya n'akuko ihe mere eme zoro ezo nke amaokwu nke iri ano nke Daniel iri na otu, ma kpomkwem kariya n'akuku nke akuko ihe mere eme ahụ zoro ezo nke a na-anochi anya ya n'amaokwu nke iri na otu ruo na nke iri na ise nke otu isi ahụ. N'amaokwu ndi ahụ, agha Raphia na agha Panium na-eduga n'iwu Sode nke amaokwu nke iri na isii, nke agha Actium na-anochi anya ya. Mgbe agha Panium jikotara agha Actium n'iwu Sode, a na-emegharikwa agha Nineveh.

"Mkpoghe" e nyere Mohammed, eze nke Islam, onye aha ya abughi naani agwa nke Islam, kama o bukwa ebe mbibi ahụ e ji agha Nineveh kaa akara. Aha eze ahụ "n'asusu Hibru bu Abaddon," ma "n'asusu Grik ka o nwere aha ya bu Apollyon." Grik na Hibru na-emesi Agba Ochie na Agba Oheru ike ma na-akuziri anyi na Abaddon putara "ebe mbibi" na Apollyon putara "onye na-ebibi." N'amaokwu nke iri na otu nke Mkpughe itoolu, eze nke Islam bu Mohammed, ma o bukwa "mmuo ozi nke olulu ahụ na-enweghi ngwucha," nke bu Setan. Di nnoo ka popu bu onye na-emegide Kraist dika nwoke aka nri Setan n'awa, Mohammed kwa na-adi n'okpuru njikwa kpomkwem nke Setan, mmuo ozi nke olulu ahụ na-enweghi ngwucha.

N'iwu ubochi Sode, a na-amanye njiko ato ahụ n'elu uwa, ma a gwokwa onya ahụ na-egbu egbu nke e nyere ochichi papal na 1798, nke si otu a kpo njedebe nke Oge Ochichiri. Mgbe a gworo onya ahụ na-egbu egbu, oge nke abuo nke Oge Ochichiri na-abia, ma n'oge nnukwu ala oma jijiji ahụ nke bu iwu ubochi Sode, Alakuba na-atughari igodo ahụ, anwuru okukwa, di ka nke si n'oku uku puta, na-ekpuchi anyanwu na kpakpando ka ochichiri na-aloghachi. Agha Nineveh ka a na-eme ozo n'iwu ubochi Sode, n'ihu na o bu igodo nke na-eweta oge ochichiri nke abuo. N'ebe ahụ, ndapu n'ezi ofufe nke mba na-esote mbibi nke mba. N'ebe ahụ, "ichi aka ike na-aru oru" na-achi n'uju, n'ihu na anwuru Alakuba ahụ nke na-eme ka anyanwu na kpakpando gbaa ochichiri n'agha Nineveh di ka oku uku na-ere ere. "Oku uku na-ere ere" bu otu akuku nke ogbugba ndu Chineke na Abraham.

O wee ruo, na mgbe anyanwu dara, ma ochichiri abia, lee, oké oku na-ese anwuru, na oriona na-enwu oku nke gafere n'etiti iberibe ndi ahụ. Jenesis 15:17.

Igwe oku na-ese anwuru nke gafere n'etiti aja ogbugba ndu Ebram mere ka amata ibu ohu n'Ijpt nke e sere onyinyo ya n'akuku Akwukwo Nso ahụ n'amaokwu nke iri na ato.

O wee si Ebram, Mara n'eziokwu na mkpuru gi ga-abu obia n'ala na-abughi nke ha, ha ga-efekwa ha ozi; ha ga-emekwara ha ahuhu afro nari ano. Jenesis 15:13.

"Oku n'ime ite oku," di ka ite oku Nebukadneza nke a kwara n'isi nke ato nke Daniel, na-anochi anya igba n'agbu na ibu ohu, dika o bukwa onodu Shedrak, Mishak na Abednego.

"Ma di ka kpakpando di n'uzo sara mbara nke uzo a hoputara ha si ejeghari, nzube Chineke amaghi oso oso ma o bu oge igbu oge. Site n'akara nke nnukwu ochichiri na oku a na-esi anwuru puta, Chineke ekpughewo Abraham idokpu n'agbu nke Izrel n'Ijpt, ma kwuputa na

oge ibi ọ́bja ha ga-abụ́ afọ́ narị́ anọ́. “Mgbe e mesiri,” ka Ọ́ siri, “ha ga-apụ́ta na nnukwu akunuba.” Jenesis 15:14.” The Desire of Ages, 33.

Ma Onye-nwe anyị́ ewerewo unu, me kwa ka unu si n’ọ́kụ́-ite ígwè́ pụ́ta, ọ́buna site n’Ijpt, ka unu buruuru ya ndi nke ihe-nketa, di ka unu di taa. Deuteronomy 4:20.

Anwuru ọ́kụ́ nke na-eme ka anyanwu na onwa gbaa ọ́chichiri mgbe a tughariri igodo agha Nineveh na-akowaputa mkpagbu ahụ́ nke na-amalite n’ezi ike n’iwu Sode. Ya mere, a na-emeghachi mkpagbu nke Oge Ọ́chichiri ahụ́. Ndi osu uzọ́ ahụ́ kowara nke oma na agha Nineveh bu “igodo” nke wetara Alakuba n’ime akuko amuma di ka ahuhu mbu na 627. Agha ahụ́ di n’etiti Rom na Peshia, o nochitekwaranya anya mmeri nke Rom, ma o bu ihe a na-akpo mmeri Pyrrhic. Mmeri nke n’ezikwu ya na-emeru onye mmeri ahụ́. Okwu a sitere na mmeri eze Pyrrhus nke Epirus. Mgbe agha abuo o luso ndi Rom gasiri (Heraclea na 280 BC na Asculum na 279 BC), o meriri ndi agha Rom ma tufuo akuku buru ibu nke ndi agha nke ya. Di ka akuko si kwuo, o wee si, “Otu mmeri ozo di otu a, anyi alaa n’iyi.”

Agha Nineve bu mmeri agha e cheputara nke oma nye Rom, ma mgbe o kwusiri, Rom ma o bu Peshia adikwaghi enwe ike emesia iguzogide nke oma mwakpo nke Alakuba. Peshia bu United States, Rom bukwa ndi opapacy n’ime mmezu nke oge a nke agha Nineve. Midia-Peshia di ka ike nwere mpi abuo na-anochite anya ike ahụ́ nwere mpi abuo nke United States. N’oge iwu Sode, United States bu nani otu mpi, n’ihi na n’oge na-eduga n’iwu Sode, e hiwewo onyinyo nke anu ohia ahụ́, ma nhazi ahụ́ mejuputara ijikota mpi abuo ahụ́ ka ha buru otu. N’ime Daniel asato, e nwere mpi abuo na-anochite anya Alaeze Midia-Peshia, mpi Peshia wee puta n’ikpeazu.

Mgbe ahụ́, eweliri m anya m elu, m wee hu; ma lee, n’ihu osimiri ahụ́ ka otu ebule guzoro, nke nwere mpi abuo; mpi abuo ahụ́ dikwa elu; ma otu kari ibe ya elu, nke ka elu apatakwa n’ikpeazu. Daniel 8:3.

Mpi abuo nke United States—Republicanism na Protestantism—na-ejikota buru otu mgbe uka na ochichi biakotara onu iji kpuo onyinyo nke anu ohia ahụ́. A na-emezu nguzobe ahụ́ n’uju mgbe a na-amanye akara nke anu ohia ahụ́ n’iwu ubochi Sode. Nke a na-akowaputa United States di nnoo ka Peasia n’iwu ubochi Sode. Rome meriri Peasia n’agha Nineveh. Otu Rome si merie Peasia di mkpa n’akuko ihe mere eme, n’ihi atumatu agha Heraclius, Eze Ukwu Rome.

N’ikwu ya n’uzo di mfe, Heraclius mezuru mwakpo mberede, n’adighi ka mwakpo iga n’ihu ozugbo. Edekorọ́ mbọ́ o gbara iji mezuo mberede ahụ́ n’akuko ihe mere eme. Mberede ahụ́ gunyere mkpebi ya iwakpo n’oge oyi, nke na-abughị́ ihe a na-emekari n’oge akuko ihe mere eme ahụ́, ma o kwusighi ebe ahụ́. Heraclius malitere mbuso agha ya n’etiti onwa Septemba afọ́ 627 site n’ugwu (ugwu elu Armenia). Kama iga n’uzo a turu anya ya, ya bu, iga na ndida kpomkwem n’ebe isi obodo Peshia, Ctesiphon, di, o tughariri uzọ́ buru ibu, na-aga n’ebe ndida owuwa anyanwu n’akuku mpaghara okèala (ihe di ka okèala Turkey na Iran nke oge a). O mechara tugharia gaa ndida na odida anyanwu, gafee Osimiri Great Zab n’ubochi 1 nke Disemba, afọ́ 627. Nke a mere ka ndi agha ya guzo n’elu Ugwu-ala Nineveh (akuku owuwa anyanwu nke Osimiri Tairis), nso nmkpomkpo ebe Nineveh oge ochie. Mmeghari a sitere na ndida gaa n’ugwu n’ihe metutara ndi agha Peshia—ihe kpomkwem megidere ihe ndi Peshia turu anya ya. Ha turu anya na o ga-anogide

na-agbasi mbọ ike ịga ndịda n'ebe Ctesiphon di. O jidere onyeisi agha Peshia, Rhahzadh, n'amaghị ama ma mee ka ọ chụso Heraclius banye n'ala na-adighi ya mma. O nyere ndi Rom ohere ihoro ebe a ga-alu agha n'ala di larii nso Nineveh. Nhazi agha a gbochiri ndi Rom ka a ghara ijide ha n'etiti ndi agha Peshia ma nyekwa ha uzọ mgbapu ma ọ buru na ọ di mkpa. Mgbe e jikotara nke a na alulu di n'ubochi agha ahụ na aghugho ịla azu nke e mere ka o yie eziokwu n'oge ogu ahụ n'onwe ya, e nwere otutu okwa mberede. A na-ewere mbuso agha a siri ike e mere n'oge oyi na uzọ mgbaghari a si n'akuku banye miri emi n'ime ala Peshia dika otu n'ime ihe ndi Heraclius ruzuru kasi ukwu n'ihe gbasara agha. O nyere aka imebi obi ike Peshia ma nye nnukwu aka n'ime mmeri ikpezu ndi Rom n'agha ogologo ahụ.

“N'agha Nineveh, nke e ji oké iwe luso malite n'ututu ruo n'elekere nke iri na otu, e wepuru n'aka ndi Peasia okoloto iri abuo na asato, ma e wezuga ndi nke e nwere ike igbaji ma ọ bu idowa; e gburu akuku kasi ukwu nke ndi agha ha n'ibe, ndi mmeri ahukwa (ndi Rom), na-ezo onwu ha onwe ha, noro n'abalị ahụ n'ubi agha ahụ. E meghere obodo na obi eze nke Asiria nye ndi Rom maka oge mbu.

“A choghi ime ka eze ukwu Rom sie ike site n'ogu mmeri ndi o meriri; ma n'otu oge ahụ, sitekwa n'otu uzọ ahụ, e kwadebere uzọ nye igwe mmadu ndi Saracen sitere n'Arabia, dika ukpara sitere n'otu mpaghara ahụ, ndi, ka ha na-agbasa n'uzọ ha okwukwe ochichiri na aghugho nke Mohammedan, n'oge na-adighi anya kpuchiri alaeze Peshia na nke Rom abuo ahụ.”

“A pughi icho ihe atụ nke eziokwu a nke zuru oke kariya nke e nyere n'okwu mmechi nke isiakwukwo sitere n'aka Gibbon, nke e si n'ime ya were mpekere okwu ndi bu uzọ. ‘O bu ezie na e guzobewori agha mmeri n'okpuru okoloto Heraclius, mgbalị ahụ na-ekwekoghi n'okike yiri ka o gwuchara ike ha kama ime ka ọ ruo oru. Mgbe eze ukwu ahụ no na-emerị na Constantinople ma ọ bu Jerusalem, ndi Saracen kwakoro otu obodo nta a na-amaghị ama n'okèala Siria, ha wee gbujisie ufodu ndi agha ndi gara inye ya enyemaka,—ihe na-emekari, nke na-enweghi nnukwu ihe ọ putara, a si na ọ bughị na ọ bu mmalite nke nnukwu mgbanwe. Ndi ohi ndi a bu ndiozi Mohammed; obi ike agha ha nke ara siri n'ozara puta; ma n'ime afọ asato ikpezu nke ochichị ya, Heraclius tufuru n'aka ndi Arab mpaghara ndi ahụ ọ naputara n'aka ndi Persia.”

“Mmuo nke aghugho na inu oku n'obi, nke ebe obibi ya na-adighi n'elugwe,’ ka a tohapuru n'ụwa. Olulu enweghi ngwucha ahụ chorọ naani mkpisi igodo iji meghee ya, mkpisi igodo ahụ bukwa odida Chosroes. O jiri nleli dowaa akwukwo ozi nke otu nwa amaala na-amaghị ama si Mecca. Ma mgbe o siri n'oku ebube’ ya da n'ime ‘ulo elu nke ochichiri’ nke anya obula na-apughi ibanye n'ime ya, aha Chosroes ga-apu n'echiche na mberede n'ihu aha Mohammed; onwa mpekere ahụ yikwara ka ọ na-eche naani ibili ya ruo mgbe kpakpando ahụ dara. Chosroes, mgbe e mebisiri ya kpmkpam ma wepuru ya alaeze ya, e gburu ya n'afọ 628; a kpokwara afọ 629 akara site na ‘mmeri a meriri Arabia,’ na ‘agha mbu nke ndi Mohammedan busoro alaeze Rom.’ ‘Mmuo ozi nke ise wee kpo opi, m wee hu kpakpando ka o si n'elugwe daa n'ụwa; e wee nye ya mkpisi igodo nke olulu enweghi ngwucha. O wee meghee olulu enweghi ngwucha ahụ.’ O dara n'ụwa. Mgbe ike nke alaeze Rom agwusila, ma nnukwu eze nke Owuwa Anyanwu dina nwuru anwu n'ulo elu ochichiri ya, ikwakoro otu obodo nta a

na-amaghị ama n'ókè Syria bụ 'mbido nke nnukwu mgbanwe.' 'Ndị ohi ahụ bụ ndịozi Mohammed, obi ike ara ha wee si n'ozara pụta ihè.'" Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 495–497.

Agha Nineve nọchiri anya mmeri Rom nke oge a na-emeri United States n'iwu ụbọchị Sọnde, ma ọ bụ mmeri pyrrhic, n'ihi na ikpe na-aga n'ihu megide Rom na-amalite n'iwu ụbọchị Sọnde.

Khosroes bụ isi nke alaeze Peasia; ya mere, Peasia nke na-anọchi anya ọdịda nke United States n'oge iwu Sunday bụ mkpịsị-igodo nke na-emeghe olulu ahụ nke enweghị nsọtụ n'oge ọdịda nke alaeze nke isii n'amụma Akwukwọ Nso. Ọ na-anọchi anya iwu Sunday nke amaokwu iri na isii, iri atọ na otu, na iri anọ na otu nke Daniel isi nke iri na otu, yana kwa, Nkpughe isi nke iri na atọ amaokwu nke iri na otu.

Lezienụ anya n'ihe onye ọsụ ụzọ Stephen Haskell kwuru banyere amaokwu ndị ahụ na otu akụkọ ihe mere eme ahụ:

"Ndị Arab, ma ọ bụ ndị Saracen, enwebeghị mgbe ha jiri ike ọ bụla metụta ụwa. N'akụkọ ihe mere eme nke mba Nile, ndị nnwere onwe a nke ọzara gafere ihe fọrọ nke nta ka a ghara iburu ha n'uche. Okpukpe Mohammed jikọtara agburu ndị ahụ gbasasiri agbasa, wee zipu ha pụta dika ndị mmeri nke mba di iche iche. Ọganihu ngwa ngwa nke soro ngwá agha ndị Saracen bụ, n'ókè di ukwu, n'ihi esemokwu di n'etiti ndi Rom na Chosroes, isi nke alaeze Peshia nke oge ahụ. Esemokwu a butere ọdịda nke nke ikpeazu. Peshia nke oge ahụ eguzowo dika mgbidi mgbochi, na-egbochi ike Mohammed; ma mgbe ike ahụ dara, mgbochi ahụ apụla, 'olulu miri emi na-enweghị nsọtụ' meghere, ndi Saracen wee sọchie ụwa dika idei mmiri. Mgbe 'olulu miri emi na-enweghị nsọtụ meghere, anwuru oku biliri nke zoro ihu anyanwu.' Onyonyo a siri ike, na-anochi anya mmetuta ochichiri nke okpukpe Mohammed, dika o gbasara n'elu ụwa dum." Stephen Haskell, The Story of the Seer of Patmos, 164, 165.

Mgbidi ahụ nke mgbochi n'akụkọ ihe mere eme nke Rom bụ mgbidi nkewa di n'etiti ụka na ochichị, nke a na-ewepu n'oge iwu Sọnde. E nwekwara okwa ozo n'ime mmeri Pyrrhic nke Rom meriri Peshia n'agha Nineveh, n'ihi na e nwere agha Nineveh gara aga, nke na-anochi anya Alfa, ma agha nke afọ 627 na-anochi anya Omega. Agha ahụ mere n'afọ 612 T.K., ihe di ka nari afọ iri na abuo n'etiti ha. N'agha ahụ, njiko aka okpukpu atọ meriri Asiria, ma nke a kporo njedebe Alaeze Asiria.

A. T. Jones na-ekwu okwu banyere ọgụ alfa nke Nineveh:

"Ihe n'ochichị Asiria si n'ihe ọjọ gaa n'ihe ka njọ, nke mere na n'afọ 612 T.K. e nwere ozo nnukwu nnupuisi sitere n'aka otu mba atọ ahụ, Nabopolassar n'onwe ya na-eduzi ya oge a. Nke a gara nke oma kparam: e mere Nineveh ka o buru ikpokota mkpomkpo ebe; e kewakwara Alaeze Asiria n'ime nkewa ukwu atọ,—Media jidere mpaghara ugwu ọwụwa anyanwu na ugwu nke kacha nso, Babilon jidere Elam na ndagwurugwu Nile na ozara Nile nke Yufretis na Tigris, ma Ijipt jidere ala Nile di n'odida anyanwu Yufretis. Akara nkwa nke njiko a di n'etiti Babilon na Media bu alimdi na nwunye nke ada eze Media na Nebukadneza, nwa Nabopolassar. O bu n'ime imezu akuku nke ya n'ogbugba ndu a megide Asiria ka Fero-Neko eze Ijipt rigoro imegide eze Asiria ilu agha megide Kake-mis n'akuku Yufretis,

mgbe Eze Josaja nke Juda puru iluso ya ogu, a gbukwaa ya na Megido. Mgbe ahụ, ebe mpaghara odida anyanwu a nile gbasara eze Ijpt, o bu n'iji obubueze ya ziri ezi, nke o nwetara site n'emerị n'agha, ka o wepuru Shalum, nwa Josaja, n'ibu eze Juda, hoputa Eliakim ka o buru eze Juda nonodu ya, gbanwee aha ya ka o buru Jehoiakim, ma tinye utu isi n'ala ahụ." 1 Chronicles 3:15; 2 Kings 23:31–35." A. T. Jones, Review and Herald, March 15, 1898.

N'agha alfa nke Nineveh n'afọ 612 BC, Alaeze Ukwu Asiria biara na njedebe, dika alaeze nke isii n'amuma Akwukwo Nso si akwusi na iwu Sode. Onye meriri n'agha ahụ bu njiko okpukpu ato nke Babilon, Ijpt na Midia. N'agha nke oge ahụ, Eze Josaya nwuru na Megido, si otu a na-anochi anya Amagedon. N'agha omega nke Nineveh n'afọ 627, a tohapuru Islam nke ahuhu nke ato, dika a na-ewepu mgbidi nchebe di n'Iwu Ochichi, dika e gosiputara ya notu Haskell siri kowaa Peasia dika "mgbidi mgbochi" nke nchebe a na-ewepu mgbe e meriri Peasia. Onwu Eze Josaya na Megido na-egosi agha mbu nke Nineveh dika ibu agha nke abuo n'ubochi ikpeazu. Nke ikpeazu n'ime agha abuo nke Nineveh n'afọ 627, mgbe a tughariri mkpisi igodo ma mepee olulu ahụ, bu nke mbu n'ubochi ikpeazu, n'ih na nke mbu ga-abu nke ikpeazu. Agha mbu nke Nineveh n'etiti Asiria na njiko okpukpu ato ahụ na-eduga na Amagedon. Oge nke Ochichiri nke abuo na-amalite site n'agha Nineveh ma na-ejedebe na agha Nineveh.

Eziokwu ndi metutara opi nke ise, nke bu ahuhu mbu nke Mkpughe isi nke itoolu, bu ihe ndi osu uzọ ahụ ghotara na o bu ama doro anya nke akuko ihe mere eme kari akuku o bua ozọ di n'akwukwo Mkpughe. Uriah Smith kowara eziokwu ahụ di ka ndi a:

“AMAKWUKWO 1. Mmuo-ozu nke ise wee kpo opi, m wee hu kpakpando ka o si n'eluigwe daa n'awa: e wee nye ya mkpisi ugodi nke olulu ahụ na-enweghi nsotu.”

“N'ih nkowa banyere opi a, anyi ga-adotakwa ozọ site n'akwukwo nke Maazi Keith. Onye odeakwukwo a na-ekwu n'ezie, si: 'O foro nke nta ka o buru na e nweghi nkwenye kwekoro onu nke ukwu n'etiti ndi na-akowa Akwukwo Nkpughe banyere akuku o bua ozọ ya dika nke metutara itinye opi nke ise na nke isii, ma o bu ahuhu mbu na nke abuo, n'aka ndi Saracen na ndi Turkey. O putara ihè nke ukwu nke na o siri ike ka a ghotahie ya. Kama otu amaokwu ma o bu abuo nke ga-akowa nke o bua, a na-eji isi nke itoolu dum nke Akwukwo Nkpughe, n'akuku abuo ha nhata, kowaa ha abuo.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 495.

Pita no na Panium n'ibu oru idozi ozi banyere bol-oku nke Nashville, e wee hu ya n'uzo mbu na ihe mejuputara ahuhu mbu ahụ kwekoro nke oma na ihe mejuputara iwu Uka Uka ga-abia n'oge na-adighi anya. Odum nke ebo Juda kpughere nghota a site n'imeghe ya, n'ikwado ya n'usoro amuma ndi ozọ O tinerela nonodu ha tupu ahụ. Ndi odeakuko ihe mere eme ga-agba akaebe banyere idi mkpa nke mwakpo mberede nke Rom mezuru megide ndi Peshia n'afọ 627, ma mgbe ha mere nke a, ha riba ama aghugho Heraclius si gbagharja n'akuku na n'azu Peshia n'oge oyi dika uzọ isi zoo onwe ya ruo mgbe oge mwakpo ahụ ruru.

Nwannaanyi White na-eme ka anyi mata na Rom na-eche naani "ebe di elu nke uru," ma mgbe ahụ o ga-aku.

“Okwu Chineke enyewo ido aka na ni banyere ihe ize ndu na-abianu; o buru na a ghara ilebara nke a anya, uwa Protestant ga-amata ihe nzube Rom bu n'ezie, naani mgbe oge agafela iji

gbanahụ ọnyà ahụ. O na-etolite n'ike nwayọ nwayọ n'enweghị mkpọtụ. Ozizi ya na-arụ ọrụ mmetụta ha n'ụlọ omeiwu, n'ime ụka, na n'obi mmadụ. O na-akwakọba ụlọ ya ndị dị elu ma sie ike, n'ime ebe nzuzo ha ka a ga-emeghari mkpagbu ya ndị gara aga. Nwayọ nwayọ na n'enweghị onye na-enyo enyo o na-ewusi agha ya ike iji kwalite ebumnuche nke ya mgbe oge ga-abịa ka o tie ihe. Ihe niile o chọrọ bụ ebe ga-enye ya uru, ma a na-enye ya nke a ugbua. N'oge na-adighi anya anyị ga-ahụkwa ma nwee mmetụta nke ihe nzube nke akụkụ Rom bụ. Onye ọbụla ga-ekwere ma rubekwa isi n'okwu Chineke ga-esi n'ihu nke a nweta ịta ụta na mkpagbu." The Great Controversy, 581.

Dịka o mere n'oge Eze Ukwu Heraclius, ọchịchị papa anọwo na-aga n'ihu n'ebe ebumnuche ya dị "n'uzo nzuzo na n'atughị anya" n'ime mmezu nke Aịsaija isi nke iri abụọ na atọ, ebe e chefuru akwuna Taja n'akụkọ ihe mere eme nke alaeze nke isii nke amuma Akwukwo Nso. Mwakpo nzuzo na mberede nke Heraclius bụ ka ụwa chefuo ọchịchị papa site n'afọ 1798 ruo n'iwu Sōnde. Ahiri n'elu ahiri, nsogbu nke mbụ na-anọchi anya nsogbu nke atọ na nke ikpeazụ. N'ime nsogbu nke mbụ, e nwere nkwpụta e mere nke dakọtara kwa na akụkọ ihe mere eme nke Alakuba na oge nke inochite akara nke otu narị puku na iri anọ na anọ.

E nyekwara ha iwu ka ha ghara imebi ahijia nke ụwa, ma o bụ ihe o bụla na-acha ndu ndu, ma o bụ osisi o bụla; kama naanị ndị ahụ ndị na-enweghị akara nke Chineke n'egedege ihu ha. E nyekwara ha ikike ka ha ghara igbu ha, kama ka a taa ha ahuhụ ọnwá ise: ma ahuhụ ha dị ka ahuhụ nke akpị, mgbe o tara mmadụ. N'ubochi ndi ahụ ndi mmadụ ga-achọ ọnwu, ma ha agaghị ahụ ya; ha ga-achokwa inwu anwu, ọnwu ga-agbapukwa n'ihu ha. Mkpughe 9:4-6.

Tupu a tugharia mkpisi igodo ahụ n'agha Nineveh, nke bụ iwu Sōnde na-abia n'oge na-adighi anya, ndi otu narị puku iri anọ na anọ ahụ e mechiela akara ha ugbua. N'oge iwu Sōnde ahụ, mbibi nke obodo ndi ahụ, nke e ji bọl oku Nashville bido ya, ka a na-anochi anya ya dika oge nke "onwa ise," mgbe agha na-ewe iwe, ma a na-ebidokwa isa ahụ n'obara papal nke abuo, n'ime mmezu nke aziza e nyere ndi martyr nke Oge Ochichiri n'akara nke ise.

Ma mgbe O meghere akara nke-ise, ahuru m n'okpuru ebe ichuaja mkpuru-obi ndi ahụ e gburu n'ihu okwu Chineke na n'ihu ama ahụ ha jidere; ha wee tie mkpu n'olu di ukwu, si, Ruo ole mgbe, Onyenwe anyi, Onye di nsọ na Onye eziokwu, ka I na-ekpeghị ikpe ma na-abotaghị obara anyi obò n'aka ndi bi n'elu ụwa? E wee nye onye o bula n'ime ha uwe-ukwu ocha; e wee gwa ha ka ha zuo ike nwa oge ozo, ruo mgbe a ga-emezu onu ogugu nke ndi ozi ibe ha na umunna ha, ndi a ga-egbu di ka e gburu ha. Mkpughe 6:9-11.

Ndi nwuru n'ihu okwukwe n'Oge Ochichiri bu igwe mbu nke na-anochi anya ndi nwuru n'ihu okwukwe nke Rom nke oge a n'oge nsogbu iwu Uka n'Ubochi Sōnde. Tupu nsogbu ahụ erute, a na-akara otu narị puku iri anọ na anọ ahụ, usoro ikara ahụ malitekwará na 9/11 site n'ibiarute nke Alakuba nke ahuhụ nke atọ, na ifesa mmiri ozuzo ikpeazu ahụ. Mgbe ndi nwuru n'ihu okwukwe n'Oge Ochichiri mbu ahụ juru mgbe a ga-ekpe papacy ikpe, a gwara ha na a ga-enwe igwe nke abuo nke ndi nwuru n'ihu okwukwe mgbe a ga-emeghachi Oge Ochichiri ahụ, nke bu mgbe a ga-emezu isi-okwu nke ogu Nineveh n'iwu Ubochi Sōnde na-abia n'oge na-adighi anya. Tupu ezuo igwe nke abuo nke ndi nwuru n'ihu okwukwe ahụ, a na-akara otu narị puku iri anọ na anọ ahụ, a na-akowaputakwa oge ikara ahụ nke malitere na 9/11 n'akara nke ise; n'ihu na mkparita uka e

deputara n'ebe ahụ dị n'Akwụkwọ Mkpughe isi nke isii, amaokwu ITOO ruo IRI NA OTU, ya mere na-akara mmalite na njedebe nke ịkàrà ahụ site na 9/11. Njedebe ahụ na-ebute mbibi nke Alakuba dị ka e deputara ya n'Akwụkwọ Mkpughe ITOO, IRI NA OTU, ndị ahụ e kàràkwa ga-emezu ahụmịhe Daniel nke e gosiri n'akwụkwọ Daniel ITOO, IRI NA OTU.

Anyị ga-aga n'ihu na ihe ndị a n'isiokwu na-esonụ.